

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wet verbetermaatregelen toeslagen

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

In de Wet verbetermaatregelen toeslagen is een aantal toeslagenstelselbrede maatregelen opgenomen die zorgen voor minder hoge terugvorderingen, een betere begrijpelijkheid en betere aansluiting bij de feitelijke leefsituatie van toeslaggerechtigde burgers. Dit is ook van belang voor gemeenten, hulpinstanties en adviseurs die burgers helpen met hun toeslagen.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Specialisten (fiscalisten, juristen, beleidsmedewerkers, Dienst Toeslagen), maatschappelijk ondersteuners zoals sociaal raadslieden en sommige toeslagaanvragers.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Door het hele traject heen zijn belanghebbenden betrokken en geconsulteerd, bijvoorbeeld specialisten en belangenorganisaties. Tevens is vanaf het begin intensief contact met uitvoerder Dienst Toeslagen. Daarnaast wordt deze wet hierbij ook ter internetconsultatie voorgelegd.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Het toeslagenstelsel brengt in de huidige vorm voor een deel van de mensen onzekerheid met zich mee. Het stelsel is complex en de gevolgen van veranderingen, zoals wijzigingen in het inkomen of de leefsituatie van burgers, zijn niet altijd te overzien. Bovendien kunnen terugvorderingen er in sommige gevallen voor zorgen dat mensen in de financiële problemen komen.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

In dit wetsvoorstel zijn een aantal maatregelen opgenomen die specifieke knelpunten en schrijnende gevallen oplossen. De oorzaken van de knelpunten lopen uiteen. Dit kan gaan om het partnerbegrip dat niet aansluit bij de feitelijke situatie, waarbij een partner noodgedwongen elders verblijft en niet kan bijdragen, waardoor meer inkomensondersteuning nodig is, tot een knellende aanvraagtermijn voor toeslagen die niet op een natuurlijk moment in het jaar valt. Of rente die over een terugvordering in rekening wordt gebracht ter voorkoming van verzuim aan de kant van de burger, terwijl een burger daar soms zelf geen invloed op kan uitoefenen.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

Dit wetsvoorstel bevat meerdere wijzigingen. Per maatregel kan het gaan om enkele duizenden betroffen toeslaggerechtigden. In veel gevallen die met dit wetsvoorstel worden opgelost betreft het budgettaire effect per toeslaggerechtigde enkele duizenden euro's per jaar.

- d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Er zijn in het wetsvoorstel een aantal uiteenlopende maatregelen opgenomen. In de memorie van toelichting wordt bij de betreffende maatregelen toegelicht wat het beleid is.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Een grote hervorming van het toeslagenstelsel kost tijd. Mensen hebben problemen in het hier en nu. Zij lopen nu tegen schrijnende situaties aan als gevolg van terugvorderingen of omdat ze te weinig inkomensondersteuning krijgen. Dit vergroot het risico op armoede en schulden.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het verbeteren van het huidige toeslagenstelsel door het terugdringen van hoge terugvorderingen, het vergroten van de zekerheid voor burgers, het beter aansluiten van de wetgeving bij de feitelijke situatie van burgers en vereenvoudiging voor de uitvoering.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Armoede terugdringen (SDG 1)

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Tijdens de uitwerking zijn alternatieve invullingen voor een aantal maatregelen uit het wetsvoorstel bekeken en overwogen, ook in overleg met relevante stakeholders en de uitvoering. De in het wetsvoorstel opgenomen maatregelen blijken hierbij de beste optie. Eventuele overwogen alternatieven worden bij de specifieke maatregelen in de memorie van toelichting benoemd.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

N.v.t.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

N.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

In het wetsvoorstel zijn een aantal verschillende maatregelen uitgewerkt. Waar maatregelen niet eerder uitvoerig toegelicht zijn, is dat in de memorie van toelichting uitgewerkt.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Voor toeslagenwetgeving zijn er diverse toetsen die van toepassing zijn. Er wordt rekening gehouden met regeldruk; de inschatting is dat de maatregelen in het wetsvoorstel geen noemenswaardige gevolgen voor regeldruk hebben. Het wetsvoorstel wordt tegelijkertijd voorgelegd aan de ATR. Er is een doenvermogenstoets gedaan: hieruit blijkt dat de meerderheid van de maatregelen in het wetsvoorstel een kleiner beroep doen op het doenvermogen van toeslaggerechtigden, zij hoeven minder acties te verrichten. Daarnaast zijn er een aantal maatregelen waarvoor meer acties ondernomen moeten worden, maar de verwachting is dat burgers deze correct zullen uitvoeren. Dit is daarmee geen aandachtspunt. Het wetsvoorstel wordt voorzien van een uitvoeringstoets opgesteld door Dienst Toeslagen. Deze vindt parallel plaats aan de internetconsultatie. Eveneens parallel aan de internetconsultatie wordt advies gevraagd aan de Raad voor de Rechtspraak.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Een aantal aanpassingen van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) om het huidige toeslagenstelsel te verbeteren.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Dit wordt bij elke maatregel beschreven in de Memorie van Toelichting.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Dit wordt beschreven in de Memorie van Toelichting.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

De in dit wetsvoorstel opgenomen maatregelen vallen onder de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. De voorgestelde aanpassingen zullen vijf jaar na inwerkingtreding worden geëvalueerd via de reguliere evaluatie van de Awir. De volgende evaluatie van de Awir zal naar verwachting plaatsvinden in 2031.